

Beänh Rubella

February 2015 | Page 1 of 3

Beänh rubella laø gì?

Beänh rubella (cøøn goïi laø beänh sôui Nöüc) laø chöùng beänh do moät loaïi sieâu vi deã daøng laây lan giöõa nhöõng ngöõøi chöa töøng bò beänh naøy vaø chöa ñöõic chuùng ngöõøa, gaây ra. Trieäu chöùng phoả bieán nhaát goàm soát nheï, nhöüc ñaàu, söng phuø haïch baïch huyeát (thöðøng ôu phía sau coả), vaø noãi meà ñay keuo daøi khoaúng ba ngaøy. Khoaúng phaân nöüa trong taát caù nhöõng ngöõøi bò beänh naøy khoaúng bò noãi meà ñay. Moät soá ngöõøi (nhaát laø phuï nöõ) coù theá bò söng phuø vaø ñau nhöüc khöùp, nhöng caùc trieäu chöùng naøy khoaúng keuo daøi. Beänh naøy cuõng coù theá laøm söng phuø naõo (vieâm naõo), nhöng ñieàu naøy raát hieám thaáy. May maén thay, nhöø coù thuoác chuùng ngöõøa beänh rubella, neän beänh rubella hieám thaáy taïi Hoa Kyø.

Beänh rubella coù nguy hieám khoaúng?

Maéc duø thöðøng laø beänh nheï, nhöng beänh rubella coù theá raát nguy hieám khi phuï nöõ naõo chöa chuùng ngöõøa laïi bò beänh rubella trong luùc coù thai. Beänh rubella coù theá gaây ra caùc khuyeát taät baám sinh nhö laõng tai, **muø loøa**, vaán ñeà veà tim, thieáu naêng taâm thaàn, hoaëc vaán ñeà veà xöõng nöi thai nhi. Beänh rubella cuõng coù theá laøm saüy thai. Vì lý do naøy, moïi phuï nöõ naõo muoán sanh con neän ñi thöu maùu ñeã chaéc raèng hoï ñöõic chuùng ngöõøa beänh rubella vaø khoaúng theá bò beänh naøy, ngay caù khi hoï ñöõic sanh tröðuc naém 1957, laø thöøi ñieäm maø haàu heát moïi ngöõøi ñeàu bò beänh naøy vaøo luùc naõo ñoù trong cuoác ñöøi cuõa hoï.

Phöông thöüc laây lan beänh rubella ra sao?

Loaïi sieâu vi gaây ra beänh rubella soáng trong muõi vaø coả hoïng, vaø lan truyeàn vaøo trong khoaúng khí khi ngöõøi bò nhieãm haét hoï, ho hoaëc nöi chuyeän. Ngöõøi khaùc ôu gaàn beän coù theá hít sieâu vi naøy vaøo. Chaiim vaøo khaên giaáy ñaõ duøng hoaëc duøng chung ly uoáng nöðuc cuõa ngöõøi bò beänh rubella cuõng coù theá laây lan sieâu vi naøy. Ngöõøi bò beänh rubella coù theá laây truyeàn beänh naøy baét ñaàu töø 7 ngaøy tröðuc khi cho ñeán 7 ngaøy sau khi khöüi ñaàu noãi meà ñay. Caùc trieäu chöùng ñaàu tieän xuaát hieän khoaúng 16 - 18 ngaøy sau khi bò nhieãm beänh.

Nhöõng ai bò beänh rubella?

- Baát cöu ngöõøi naõo chöa töøng bò beänh rubella vaø chöa töøng ñöõic chuùng ngöõøa.
- Treù sô sanh döøui 12 thaùng, vì beù cøøn quaù nouù neän khoaúng theá chuùng ngöõøa.

Caùch chaán ñoàun beänh rubella nhö theá naõo?

Vì beänh rubella coù theá troáng gioáng nhö nhieàu chöùng beänh naõo khaùc laøm noãi meà ñay, neän chæ coù caùch chaéc chaén ñeã bieát quyù vò coù bò beänh rubella hay khoaúng laø ñi thöu maùu. Thænh thoaúng, thöü nghieãm ôu coả hoïng vaø thöü nöðuc tieäu cuõng ñöõic thöïc hieän.

Càuch phoøng ngöøa beänh rubella ra sao?

Baùo veä treù cuüa quyù vò baèng càuch ñöa em ñi chuúng ngöøa khi beù ñöôic 12 - 15 thaùng, vaø chuúng ngöøa laïi làn ñöa khi em saép ñi hoïc maäu giaùo. Thuoác ngöøa beänh rubella thöðoøng ñöôic chích trong muõi chuúng ngöøa goïi laø MMR - phoøng ngöøa beänh sôui, quai bò, vaø rubella (measles, mumps and rubella, hay MMR). Hieän nay, soá tröðoøng hoïp bò ba chöøng beänh naøy ít hôn nhöø treù em ñöôic ñi chuúng ngöøa MMR.

Quy ñònh tieäu bang ñoøi hoüi moät soá nhòum ngöðoï phaüi ñi chuúng ngöøa beänh rubella. Moät soá nhaân vieân chaêm soüc söüc khoüe, nhaân vieân chaêm soüc treù em vaø moïi treù em taïi nôï giöø treù vaø tröðoøng döi bò maäu giaùo caàn phaüi ñi chuúng ngöøa beänh rubella 1 làn - thöðoøng ñöôic thöïc hieän khi chuúng ngöøa MMR keát hoïp. Hoïc sinh maäu giaùo, càuc lòup 1 - 12 vaø sinh vieân tröðoøng cao ñaúng/ñaiï hoïc cuõng caàn phaüi chuúng ngöøa beänh rubella 1 làn, nhöng thöðoøng ñöôic 2 làn chuúng ngöøa MMR môüi ñöôic nhaáp hoïc. Thöü maüu ñeä chöøng minh mieän nhieäm cuõng coù theä ñöôic duøng ñeä ñaüp öùng ñoøi hoüi naøy cho taát caù càuc nhòum.

Phuï nõø naøo döi ñònh sanh con vaø chöa mieän nhieäm neän ñi chuúng ngöøa MMR ít nhaát 4 tuaàn tröðoïc khi thuï thai.

Chuúng ngöøa MMR coù an toaøn khoâng?

Còu. Theä thöüc naøy an toaøn cho haàu heát moïi ngöðoï. Tuy nhieän, thuoác chuúng ngöøa, cuõng nhö càuc loaïi thuoác khaùc, coù theä gaây ra phaün öùng phuï nôï moät soá ngöðoï. Chuúng ngöøa MMR coù theä gaây ra soát, noãi meà ñay nheï, ñau nhöüc hoaëc teä cuõng khöùp taïm thöü. Vaän ñeä nghieäm troïng hôn, nhö ñoäng kinh, vaän ñeä chaüy maüu hoaëc phaün öùng dò öùng raát hieám thaáy. Ñi chuúng ngöøa MMR an toaøn hôn raát nhieäu so vöüi bò beänh rubella, vaø haàu heát moïi ngöðoï ñeäu khoâng gaép baát cöü vaän ñeä naøo vöüi thuoác chích ngöøa naøy.

Nhöõng ai khoâng neän ñi chuúng ngöøa MMR?

- Ngöðoï bò dò öùng nghieäm troïng vöüi gelatin, thuoác truï sinh neomycin hoaëc làn chuúng ngöøa tröðoïc ñaây.
- Phuï nõø coù thai hoaëc muoán thuï thai trong voøng 4 tuaàn khoâng neän ñi chuúng ngöøa MMR cho ñeän sau khi sanh con.
- Ngöðoï bò ung thö, sieäu vi beänh lieät khaùng/beänh lieät khaùng (HIV/AIDS), hoaëc coù vaän ñeä hay càuch chöäa trò naøo khaùc laøm suy yeäu heä mieän dòch neän hoüi yù kieán baùc số hay y taù cuüa mình tröðoïc khi ñi chuúng ngöøa.
- Ngöðoï vöøa môüi ñöôic truyeän maüu hoaëc ñöôic truyeän saün phaãm maüu khaùc neän hoüi yù kieán baùc số hay y taù cuüa mình tröðoïc khi ñi chuúng ngöøa.
- Ngöðoï bò soát cao khoâng neän ñi chuúng ngöøa cho ñeän sau khi côn soát vaø càuc trieäu chöøng khaùc khoüi haün.

Nhân viên chăm sóc sức khỏe có cần phải tiêm chủng hơn về bệnh rubella hay không?

Có. Nhân viên chăm sóc sức khỏe nào chưa miễn nhiễm bệnh rubella có thể hít vào roài lây truyền siêu nạy sang ãoàng sõi vàø beñh nhañ cuõa hoĩ. Hầu quãu cõu theã bi thaũm neãu moãt trong nhõõng ngõõõĩ tieãp xuõc võuĩ hoĩ cõu thai vàø chõa mieñ nhieãm. Nõu laø lyù do taĩ sao ñõõĩ hoĩ moĩ nhañ vieãn chaẽm sõc sõc khoũe nãø bõ nhieãm beñh rubella **vãø khoãng cõu hoã sõ chuũng ngõõõa beñh** rubella hoãc keãt quãu thõu maũu cuõa hoĩ cho thaũy hoĩ chõa mieñ nhieãm, phaũi taĩm nghã vieãc tõø ngãõy thõu 7 ñeãn heãt ngãõy thõu 21 sau khi bõ nhieãm beñh nãø. Nhañ vieãn chaẽm sõc sõc khoũe cañ phaũi cõu baẽng chõõng mieñ nhieãm beñh rubella, qua hoã sõ chuũng ngõõõa hoãc keãt quãu thõu maũu.

Cõu theã laãy theãm thoãng tin õu ñãõu?

- Baõc số, y taũ hay beñh xaũ cuõa quyũ vò, hoãc hoã ñõoãng y teã ñõa phõõng (cõu ghi trong ñieãn giaũm ñieãn thoãĩ, beãn ðõõuĩ muĩc chaũnh quyẽn ñõa phõõng).
- Gõĩ cho Ban Sõc Khoũe Coãng Coãng Massachusetts (MDPH), Chõõng Trình Chuũng ngõõõa (Immunization Program) theo số (617) 983-6800 hay số mieñ phí (888) 658-2850 hoãc vieãng thaẽm mãĩng lõõuĩ cuõa MDPH, <http://www.state.ma.us/dph/>.

Vãen Phõõng Khu Võĩc Ñõõng Baẽc (Northeast Regional Office): Tewksbury (978) 851-7261
Vãen Phõõng Khu Võĩc Trung Taãm (Central Regional Office): West Boylston (508) 792-7880

Vãen Phõõng Khu Võĩc Ñõõng Nam (Southeast Regional Office): Taunton (508) 977-3709

Vãen Phõõng Khu Võĩc Metro/Boston* (Metro/Boston Regional Office): Jamaica Plain (617) 983-6860

Vãen Phõõng Khu Võĩc Mieãn Taỹ (Western Regional Office): Amherst (413) 545-6600

*Nãø cung caãp vàø cõ dañ Boston cuõng cõu theã gõĩ cho Uũy Ban Sõc Khoũe Coãng Coãng Boston (Boston Public Health Commission) theo số (617) 534-5611.

Ñõõõng Daỹ Thõõõng Trõĩc vềã Thoãng Tin Chuũng Ngõõõa Toãõn Quõc cuõa CDC (CDC National Immunization Information Hotline):

- Tieãng Anh: 1-800-232-2522 hoãc tieãng Taỹ Ban Nha: 1-800-232-0233 (Thõu Hai – thõu Saũu, 8:00 saũng – 11:00 toãĩ)
- Ngõõõĩ duõng maũy ñieãn vãen: 1-800-243-7889 (Thõu Hai – thõu Saũu, 10:00 saũng – 10:00 toãĩ)

